

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

EULALIA

European Latin Linguistic Assessment

Erasmus+ Strategic Partnership for Higher Education (2019-2022)

(2019-1-IT02-KA203-062286)

<https://site.unibo.it/eulalia/en>

O2 European Latin Language Certification – Basic Level

Multimedia Practical Tools

EXERCISES

(English Version: 31.01.2022)

Project Coordinator:

Alma Mater Studiorum – University of Bologna (Italy)

Project Partners:

University of Köln (Germany)

Catholic University of the Sacred Heart – Milan (Italy)

University of Rouen (France)

University of Salamanca (Spain)

University of Uppsala (Sweden)

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Sample of training exercises – Hygini Fabulae 125,3

De Odyssea: Polyphemus (A1)

Ulixes, cum domum redire vellet, in Siciliam pervenit. Ibi homines quaesivit et cum sociis speluncam intravit.

Inde ad Cyclopem Polyphemum Neptuni filium. Huic responsum erat ab **augure** Telemo Eurymi filio, ut **caveret**, ne ab Ulixē **excaecaretur**. Hic media **fronte** unum oculum habebat et **carnem** humanam **epulabatur**.

Qui postquam **pecus** in **speluncam** redegerat, **molem saxeam** ingentem ad **ianuam**
 5 **opponebat**. Qui Ulixem cum sociis **inclusit** sociosque eius **consumere** coepit. Ulixes cum videret eius **immanitati** atque **feritati resistere** se non posse, **vino**, quod a Marone acceperat, eum **inebriavit** seque "**Utin**" vocari dixit. Itaque cum oculum eius **trunco ardenti exureret**, ille **clamore** suo ceteros Cyclopas **convocavit** eisque **spelunca praeclosa** dixit: "**Utis** me **excaecat**." Illi credentes eum **deridendi gratia**¹ dicere
 10 **neglexerunt**. At Ulixes socios suos ad **pecora alligavit** et ipse se ad **arietem** et ita exierunt.

Glossarium

summarium, Z.4, 9	spelunca, ae, f.	
Z.1	inde	sc.: pervenit.
	augur, is, m.	is, qui id scit, quod erit
Z.2	cavere	
	frons, ntis, f.	
Z.2/9	excaecare	aliquem caecum facere. Is, qui caecus est, nihil videt.
Z.3	caro, carnis, f.	hic: corpus

¹ deridendi gratia – in order to make fun of them.

	epulari	
Z.4/10	pecus, oris, n.	
Z.4	redigere	ducere
	moles saxea	saxum
	ianua, ae, f.	
Z.5	opponere	ponere
	includere	claudere
	consumere	
Z.6	immanitati atque feritati resistere	Polyphemus monstrum ingens est; Ulixes socios defendere non potest.
	vinum	
Z.7	inebriare	Ulixes Polyphemo multum vini dedit. Tum Polyphemus ebrius fuit.
Z.7/9	Utis, Akk.: Utin	nemo, Akk.: neminem
Z. 9	trunco ardenti exurere	oculum excaecare +
	clamore convocavit	Polyphemus ceteros Cylpas vocavit.
	praeccludere	claudere
Z. 10	neglegere	Ceteri Cyclopaie verba Polyphemi audire nolunt.
	ad pecora alligare	~ pecora tenere
	aries, etis, m.	

1) Put the events into the right order by writing down numbers from 1 to 6 in the boxes.

- a) Polyphemus Cyclopas **convocat** et de scelere queritur.
- b) Ulixes et socii **pecore** utuntur et e spelunca fugiunt.
- c) Ceteri Cyclopaes Polyphemo non credunt.
- d) Polyphemus **pecus** in **speluncam** ducit et **speluncam** saxo claudit.
- e) Ulixes cum sociis ad **speluncam** Polyphemi pervenit.
- f) Ulixes Polyphemo vinum dat et Cyclopem **excaecatur**.

2) What does Ulixes do and what Polyphemus? Write the corresponding numbers behind the names.

Ulixes _____

Polyphemus _____

1. ... pecus in **speluncam** duxit et **ianuam** clausit.
2. ... homines **consumpsit** et interfecit.
3. ... vinum acceptum dedit.
4. ... hostem petivit et eum **excaecavit**.
5. ... Cyclopas **convocavit**.
6. ... **pecus** tenens e **spelunca** exiit.

3) Choose whether these statements are right or wrong.

		verum	falsum
a)	Ulixes dolo utitur, ut e spelunca exire posset.		
b)	Polyphemus solus in Sicilia insula vivit.		
c)	Polyphemus nomen Ulixis cognoscit.		
d)	Ulixes homines consumere solet.		

4) Identify the following grammatical phenomena from the text.

ut in l. 2 initiates ...

- a) a final clause
 b) a comparison
 c) a temporal clause
 d) a consecutive clause

ne in l. 2 ...

- a) is an interjection
 b) is an interrogative particle
 c) initiates a final clause
 d) initiates a consecutive clause

qui in l. 4 is ...

- a) a linking relative
 b) a relative pronoun
 c) an interrogative pronoun
 d) an indefinite pronoun

cum in l. 5 ...

- a) initiates a concessive clause
 b) initiates a temporal clause
 c) is a personal pronoun
 d) is a preposition

quod in l. 6 initiates...

- a) a final clause
 b) a causal clause
 c) reported speech
 d) a relative clause

vocari in l. 7 is...

- c) future infinitive passive
 b) present infinitive passive
 a) present infinitive active
 d) future participle active

ardenti in l. 8 is...

- a) nominalized participle
 b) an attributive participle
 c) predicative noun
 d) a *participium coniunctum*

credentes in l. 9 is...

- a) a nominalized participle
 b) an attributive participle
 c) predicative noun
 d) a *participium coniunctum*

5) Transform the underlined parts as suggested.

a) Qui Ulixem cum sociis includit sociosque eius consumere coepit. (includere, includo, inclusi, inclusum)

→ Polyphemus, **postquam** Ulixem cum sociis _____, socios eius consumere coepit. (**build a phrase with *postquam***)

b) Itaque cum oculum eius trunco ardenti exureret, ille clamore suo ceteros Cyclopas convocavit eisque id dixit.

→ Itaque cum oculum eius trunco ardenti exureret, ille clamore suo ceter__ Cyclop__ convoca__ id dixit. (**complete the *ablativus absolutus***)

c) Ulixes cum videret eius immanitati atque feritati resistere se non posse, vino, quod a Marone acceperat, eum inebriavit seque "Utin" vocari dixit.

→ Ulixes, **ubi primum** _____ eius immanitati atque feritati resistere se non posse (**build a phrase with *ubi primum***), vino a Marone _____ eum inebriavit seque "Utin" vocari dixit. (**use a *participium coniunctum***)

Sample of training exercises – Hygini Fabulae 126,1-5
--

De Odyssea: Eumaeus (A2)

Ulixes, postquam in Ithacam insulam rediit, ad Eumaeum adiit.

Ulixes Ithacam pervenit ad quandam **casam**, ubi erat nomine Eumaeus **subulcus** pecoris. (...) Eumaeus eum non **recognoscebat**, quoniam Minerva eum et **habitum** eius **commutaverat**. Eumaeus eum rogavit, unde esset, et ille ait se **naufragio** huc pervenisse. Quem cum **pastor interrogaret**, an Ulysses vidisset, dixit se comitem eius
 5 esse et signa et **argumenta** coepit dicere. (...) Tunc Minerva **effigiem** suam ei **restituit**. Subito **subulcus** ut vidit Ulysses esse, tenens **amplectansque lacrimari** coepit prae gaudio et **admirari**, quid esset, quod eum **immutaverat**.

Glossarium

Z.1	casa, ae, f.	parva domus
Z.1,6 /4	subulcus / pastor	
Z.2	recognoscere	cognoscere
	habitus, us, m.	forma corporis
Z.3	commutare	mutare
	naufragium, i, n.	i.e.: navis fracta est
Z.4	interrogare	rogare, quaerere
Z.5	argumentum, i, n.	id, quod ostendit Ulixem verum dicere
	effigies, ei, f.	forma corporis
Z.6	restituere	reddere
	amplecti	
	lacrimari	verbum --> lacrima
Z.7	admirari	mirari
	immutare	mutare

6) In the following text, which is a reformulated paraphrase of the text above, insert the missing words from the table and bend them accordingly.

qui, quae, quod	esse, sum, fui, futurus	dicere, dico, dixi, dictum
videre, video, vidi, visum	frangere, frango, fregi, fractum	mutare, muto, mutavi, mutatum

Paulo post Minerva Iovi narravit:

>> Ulixes in patriam pervenit et **pastorem** Eumaeum invenit. Forma corporis Ulixis _____ Eumaeus **pastor** eum non **recognovit**. Hic cum **interrogavisset**: “Unde _____?”, ille respondit: “Navis procul a insula _____.” Eumaeus **interrogavit**: “_____ -ne Ulixem, qui ante multos annos ab Ithaca patria profectus est?”. Ulixes respondit: “Comes Ulixis sum, ostendam me verum _____!”. His dictis ego Ulixi auxilium tuli et ei formam suam reddidi. **Pastor**, ut vidit virum Ulixem esse, miratus est: “Quid fuit, _____ te mutaverat?” <<

7) Transform the underlined part of the sentence as suggested.

a) Eumaeus eum non recognoscebat, **quoniam** Minerva Ulixem et habitum eius mutaverat.

→ **Cum** Minerva Ulixem et habitum eius _____, Eumaeus eum non recognoscebat. (**phrase with cum**)

b) Subito subulcus ut vidit Ulysses esse, tenens amplectansque lacrimari coepit. (amplecti, amplector, amplexus sum)

→ Subito subulcus ut vidit Ulysses esse, eum _____ et _____ et lacrimari coepit. (**coördinate clause with conjunction et**)

c) Ulixes respondit: “Minerva habitum mutaverat.”

→ Ulixes respondit Minervam habitum _____. (**indirect speech: AcI**)